

Határozatok Tára

MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2016. március 16.¹

C-484/14. sz. ügy

Tobias Mc Fadden
kontra
Sony Music Entertainment Germany GmbH

(a Landgericht München I [I. sz. müncheni területi bíróság, Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal — Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgása — 2000/31/EK irányelv — A 2. cikk a) és b) pontja — Az »információs társadalommal összefüggő szolgáltatások« fogalma — A »szolgáltató« fogalma — Gazdasági jellegű szolgáltatás — 12. cikk — Egyszerű továbbítást (»mere conduit«) végző szolgáltatásnyújtó felelősségének a korlátozása — 15. cikk — Az általános nyomkövetési kötelezettség kizárása — Vezeték nélküli, helyi internetes hálózatot térítésmentesen a nyilvánosság rendelkezésére bocsátó vállalkozó — Szerzői jog vagy szomszédos jogok harmadik személy felhasználó által való megsértése — Az internetes kapcsolat jelszavas védelmének kötelezettségével járó jogsértéstől eltöltő határozat”

I – Bevezetés

1. A 2000/31/EK irányelv értelmében vett információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújt-e az a vállalkozó, aki gazdasági tevékenysége körében nyilvános és ingyenes vezeték nélküli, helyi internetes hálózatot (a továbbiakban: Wi-Fi-hálózat²) működtet?³ Milyen mértékben korlátozott e vállalkozónak a szerzői jog vagy szomszédos jogok harmadik személy felhasználók általi megsértéséért fennálló felelőssége? Kötelezhető-e az ilyen nyilvános Wi-Fi-hálózat működtetője egy jogsértő magatartástól eltöltő határozat alapján arra, hogy a hálózatához való hozzáférést jelszóval tegye biztonságossá?

2. E kérdések vázolják fel azt a problémát, amely a T. Mc Fadden és a Sony Music Entertainment Germany GmbH (a továbbiakban: Sony Music) között folyamatban lévő jogvitában merült fel, amely egy szerzői jog által védett zenei műnek a T. Mc Fadden által üzemeltetett nyilvános Wi-Fi-hálózaton keresztül történő letöltésre való rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos felelősség és jogsértés megállapítására irányuló eljárásokra vonatkozik.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — A „Wi-Fi” kifejezés, amely a vezeték nélküli hálózat hétköznapi elnevezésévé vált, a legelterjedtebb vezeték nélküli hálózati szabványt jelöli. A vezeték nélküli hálózatok különböző típusait felölelő általános kifejezés a „WLAN” (Wireless local area network).

3 — A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i európai parlamenti és tanácsi irányelv („Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) (HL L 178., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 25. kötet, 399. o.).

II – Jogi háttér

A – Az uniós jog

1. Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó szabályozás:

3. A 2000/31 irányelv célja, figyelemmel annak (40) preambulumbekzdésére, többek között a közvetítő szolgáltatók felelősségének korlátozására vonatkozó nemzeti rendelkezések annak érdekében való harmonizálása, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások vonatkozásában lehetővé tegye az egységes piac megfelelő működését.

4. A 2000/31 irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

- a) »információs társadalommal összefüggő szolgáltatások«: a 98/48/EK irányelv által módosított 98/34/EK irányelv ^[4] 1. cikkének (2) bekezdése [helyesen: 2. pontja] szerinti szolgáltatások ^[5];
- b) »szolgáltató«: minden, információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó természetes vagy jogi személy;

[...]”

5. A 2000/31 irányelv 12., 13. és 14. cikke tartalmazza a közvetítői szolgáltatások három típusát, így sorrendben az egyszerű továbbítást („mere conduit”), a gyorsítótárolóban történő rögzítést („caching”) és a tárhelyszolgáltatást („hosting”).

6. A 2000/31 irányelv „Egyszerű továbbítás” címet viselő 12. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Ha az információs társadalommal összefüggő olyan szolgáltatásról van szó, amely a szolgáltatás igénybevevője által küldött információnak hírközlő hálózaton keresztül történő továbbításából vagy a hírközlő hálózathoz való hozzáférés biztosításából áll, a tagállamok biztosítják, hogy a szolgáltatót ne terhelje felelősség a továbbított információért, azzal a feltétellel, hogy nem a szolgáltató:

- a) kezdeményezi az adatátvitelt;
- b) választja ki az adatátvitel címzettjét; és
- c) választja meg vagy módosítja a továbbított információt.

[...].

(3) Ez a cikk nem érinti a bíróságok vagy közigazgatási hatóságok arra vonatkozó lehetőségét, hogy a tagállamok jogrendszerével összhangban a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére kötelezzék.”

4 — A műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 204., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 20. kötet, 337. o.).

5 — A 98/34 irányelv módosításáról szóló, 1998. július 20-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 217., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 8. o.).

7. A 2000/31 irányelv „Az általános nyomon követési kötelezettség hiánya” címet viselő 15. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok nem állapítanak meg a szolgáltatókat terhelő olyan általános kötelezettséget, amely szerint a 12., 13. és 14. cikk hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtása során az általuk továbbított vagy tárolt információkat nyomon kellene követniük, sem olyan általános kötelezettséget, amely szerint jogellenes tevékenységre utaló tényeket vagy körülményeket kellene kivizsgálniuk.”

2. A szellemi tulajdon védelmére vonatkozó szabályozás

8. A 2001/29/EK irányelv⁶ „Szankciók és jogorvoslatok” címet viselő 8. cikke a (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy a jogosultak kérelmezhessék az ideiglenes intézkedést olyan közvetítő szolgáltatókkal szemben, akiknek a szolgáltatásait harmadik személy szerzői jog vagy szomszédos jogok megsértése céljából veszi igénybe.”

9. A 2004/48/EK⁷ irányelv „Bíróság által elrendelt eltiltó határozatok” címet viselő 11. cikkének harmadik mondata általánosságban a szellemi tulajdonjog megsértését illetően lényegében azonos módon rendelkezik. Ezen irányelv, a (23) preambulumbekkezdésének megfelelően, nem érinti a 2001/29 irányelv 8. cikkének (3) bekezdését, amely már átfogó harmonizációt biztosít a szerzői jogi és szomszédos jogi jogsértések vonatkozásában.

10. A 2004/48 irányelv „Általános kötelezettség” címet viselő 3. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A tagállamok rendelkeznek azon intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek az ezen irányelv által szabályozott szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, és nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek, és nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket.

(2) Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.”

B – *A német jog*

1. A 2000/31 irányelvet átültető jogszabályi rendelkezések

11. A 2000/31 irányelv 12–15. cikkét az elektronikus médiáról szóló törvény (Telemediengesetz)⁸ 7–10. §-a ültette át a német jogba.

6 – Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítés: HL L 314., 2008.11.25., 16. o.).

7 – A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.).

8 – A 2010. március 31-i törvénnyel (BGBl. I. 692. o.) módosított, 2007. február 26-i törvény (BGBl. I. 179. o.).

2. A szerzői jog és szomszédos jogok védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezések

12. A szerzői jogról és szomszédos jogokról szóló törvény (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz)⁹ 97. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Azzal szemben, aki a szerzői jogokat vagy a jelen törvény által védett egyéb jogokat jogellenesen megsérti, a károsult személy a jogsértés megszüntetését, ismétlődő jogsértés veszélye esetén pedig eltiltást követelhet. Az eltiltáshoz való jog akkor is érvényesíthető, ha a jogsértés veszélye az első alkalommal áll fenn.

(2) Aki a cselekményt szándékosan vagy gondatlanságból elköveti, köteles megtéríteni az ennek következtében a károsult személynek okozott kárt. [...]”

13. Az említett törvény 97a. §-ának a felszólítás 2010. évi kézbesítésekor hatályos változata a következőképpen rendelkezett:

„(1) A károsult személy a bírósági eljárás megindítása előtt köteles felszólítani a jogsértő személyt a jogsértés megszüntetésére, és lehetőséget biztosítani számára arra, hogy a vitát megfelelő kötbérrel biztosított, abbahagyásra vonatkozó kötelezettségvállalás útján rendezze. Amennyiben a felszólítás jogos, a szükséges költségek megtérítése követelhető.

(2) Az ügyvédi szolgáltatások igénybevételével járó szükséges költségek megtérítése az első felszólítás tekintetében a gazdasági tevékenység körén kívüli, csak jelentéktelen jogsértéssel járó egyszerű ügyekben 100 euróra korlátozódik.”

14. Az említett törvény 97a. §-ának jelenleg hatályos változata a következőképpen rendelkezik:

„(1) A károsult személy a bírósági eljárás megindítása előtt köteles felszólítani a jogsértő személyt a jogsértés megszüntetésére, és lehetőséget biztosítani számára arra, hogy a vitát megfelelő kötbérrel biztosított, abbahagyásra vonatkozó kötelezettségvállalás útján rendezze.

[...].

(3) Amennyiben a felszólítás jogos, [...] a szükséges költségek megtérítése követelhető. [...]

[...]”

3. Ítélezési gyakorlat

15. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy a szerzői jog vagy szomszédos jogok megsértése esetén fennálló felelősség a német jogban származhat mind a jogsértő személy magatartásából („Täterhaftung”), mind pedig harmadik személy magatartásából („Störerhaftung”).

16. A német bíróságok a szerzői jogról és szomszédos jogokról szóló törvény 97. §-át úgy értelmezik, hogy jogsértés esetén az a személy, aki anélkül, hogy a jogsértésben elkövetőként vagy közreműködőként részt vesz, ahhoz bármely módon, szándékosan és kellő okozati összefüggés mellett hozzájárul, felelősségre vonható („Störer”).

⁹ — A legutóbb a 2013. október 1-jei törvénnyel (BGBl. I. 3728. o.) módosított, 1965. szeptember 9-i törvény (BGBl. I. 1273. o.).

17. E tekintetben a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) a 2010. május 12-én a Sommer unseres Lebens ügyben hozott ítéletben (I ZR 121/08) megállapította, hogy „Störernek” tekinthető az internet-hozzáféréssel rendelkező Wi-Fi-hálózatot működtető magánszemély, amennyiben hálózatát nem tette jelszóval biztonságossá, ily módon lehetővé téve harmadik személyek számára a szerzői jog és a szomszédos jogok megsértését. Ezen ítélet szerint az ilyen hálózat működtetője számára észszerű a jelszavas azonosítási rendszerhez hasonló biztonsági intézkedések meghozatala.

III – Az alapeljárás

18. Az alapügy felperese olyan vállalkozást működtet, amelynek keretében fény- és hangtechnikát értékesít és ad bérbe különböző rendezvényekhez.

19. Rendelkezik internet-hozzáféréssel, amelyet Wi-Fi-hálózaton keresztül működtet. 2010. szeptember 4-én ezen internetkapcsolaton keresztül jogellenesen letöltésre kínált egy zenei művet.

20. A Sony Music hangfelvétel-előállító, és e zenei mű jogtulajdonosa. A Sony Music 2010. október 29-én felszólító levelet küldött T. Mc Fadden részére jogai megsértésével kapcsolatban.

21. Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, T. Mc Fadden e tekintetben arra hivatkozik, hogy vállalkozása keretében Wi-Fi-hálózatot üzemeltetett, amely minden felhasználó számára hozzáférhető volt, és afelett semmiféle ellenőrzést nem gyakorolt. Szándékosan nem védte jelszóval a hálózatot, hogy ily módon internet-hozzáférést biztosíthasson a nyilvánosság számára. T. Mc Fadden azt állítja, hogy nem követte el az állítólagos jogsértést, ugyanakkor nem tudta kizárni, hogy a jogsértést a hálózatának egyik felhasználója követte el.

22. E felszólítást követően T. Mc Fadden negatív megállapítási keresetet („negative Feststellungsklage”) terjesztett elő a kérdést előterjesztő bírósághoz. A Sony Music a jogsértés megszüntetése és kártérítés iránti viszontkeresetet terjesztett elő.

23. A 2014. január 16-án hozott mulasztási ítéletével a kérdést előterjesztő bíróság elutasította T. Mc Fadden kérelmét, és helyt adott a viszontkeresetben foglaltaknak, egyben marasztaló határozatot hozott T. Mc Faddennel szemben a szóban forgó jogsértés tekintetében őt terhelő közvetlen felelősség alapján, és kártérítés, valamint a felszólítás költségeinek és a bíróság előtti eljárási költségek megfizetésére kötelezte őt.

24. T. Mc Fadden jogorvoslattal élt a mulasztási ítélettel szemben. Különösen arra hivatkozott, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdését átültető német jogszabályi rendelkezések alapján kizárt a felelőssége.

25. A jogorvoslat alapján indult eljárásban a Sony Music a mulasztási ítélet helybenhagyását, másodlagosan pedig azt kérte, hogy a bíróság hozzon jogsértő magatartástól való eltiltásról szóló határozatot, és a harmadik személyek magatartásáért való felelősség („Störerhaftung”) alapján kötelezze T. Mc Faddent kártérítés, valamint a felszólítás költségeinek megfizetésére.

26. A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy ebben a szakaszban nem abból indul ki, hogy T. Mc Faddent közvetlen felelősség terhelné, ugyanakkor fontolóra veszi a harmadik személyek magatartásáért való felelősségének („Störerhaftung”) megállapítását arra tekintettel, hogy a Wi-Fi-hálózatát nem védte jelszóval.

27. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy hajlik a Bundesgerichtshof 2010. május 12-i Sommer unseres Lebens ügyben hozott ítéletének analógia útján való alkalmazására, úgy ítélve meg, hogy ez az ítélet, jóllehet magánszemélyekre vonatkozik, még inkább érvényes valamely olyan vállalkozó tekintetében, aki nyilvánosan elérhető Wi-Fi-hálózatot üzemeltet. A kérdést előterjesztő

bíróság álláspontja szerint a felelősség e címen történő megállapítása ugyanakkor kizárt, ha az alapügy tényállása a 2000/31 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, amelyet a 2010. március 31-i törvénnyel módosított, az elektronikus médiáról szóló 2007. február 26-i törvény 8. §-ának (1) bekezdése ültetett át a német jogba.

IV – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

28. Ilyen körülmények között a Landgericht München I (I. sz. müncheni területi bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 12. cikke (1) bekezdésének első fordulatát [az ezen] irányelvnek [...] a 98/48/EK irányelv által módosított 98/34/EK irányelv 1. cikkének 2. pontjára tekintettel értelmezett 2. cikkének a) pontjával összefüggésben, hogy az »általában térítés ellenében« azt jelenti, hogy a nemzeti bíróságnak meg kell állapítania,
- a) hogy az a konkrétan érintett személy, aki a szolgáltatói minőségre hivatkozik, e konkrét szolgáltatást általában térítés ellenében nyújtja-e, vagy
 - b) hogy egyáltalán léteznek-e a piacon olyan szolgáltatók, akik ilyen szolgáltatást vagy hasonló szolgáltatásokat térítés ellenében nyújtanak, vagy
 - c) hogy e szolgáltatások vagy hasonló szolgáltatások többségét térítés ellenében nyújtják-e?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 12. cikke (1) bekezdésének első fordulatát, hogy a »hírközlő hálózathoz való hozzáférés biztosítás[a]« azt jelenti, hogy az irányelvnek megfelelő hozzáférés-biztosítás szempontjából csak az bír jelentőséggel, hogy bekövetkezzen a valamely hírközlő hálózathoz (például az internethez) való hozzáférés biztosításában megnyilvánuló eredmény?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 12. cikke (1) bekezdésének első fordulatát a[z ezen irányelv] 2. cikkének b) pontjával összefüggésben, hogy a[z említett irányelv] 2. cikkének b) pontja értelmében vett »[szolgáltatás]nyújt[áshoz]« elegendő, ha az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást csupán ténylegesen rendelkezésre bocsátják, a konkrét esetben tehát hozzáférhetővé tesznek egy nyílt WLAN-t [vezeték nélküli, helyi hálózatot], vagy ezen túlmenően például »hirdetésre« is szükség van?
- 4) Úgy kell-e értelmezni a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 12. cikke (1) bekezdésének első fordulatát, hogy a »ne terhelje felelősség a továbbított információért« azt jelenti, hogy főszabály szerint vagy legalábbis a szerzői jogok első ízben megállapított megsértése vonatkozásában ki vannak zárva a szerzői jogok megsértése által érintett személynek a hozzáférést nyújtó szolgáltatóval szembeni, eltiltásra, kártérítésre, a felszólítás költségeinek és a bírósági eljárási illetékek megfizetésére irányuló esetleges követelései?
- 5) Úgy kell-e értelmezni a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 12. cikke (5) bekezdésének első fordulatát ugyanezen irányelv 12. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, hogy a tagállamok nem tehetik lehetővé a nemzeti bíróság számára, hogy az ügy érdemére vonatkozó eljárásban arra kötelezze a hozzáférést nyújtó szolgáltatót, hogy a jövőben hagyjon fel annak harmadik személyek számára történő lehetővé tételével, hogy e harmadik személyek egy bizonyos szerzői jogi védelem alatt álló művet egy konkrét internetkapcsolaton keresztül fájlmegosztó weboldalak útján tegyenek elektronikusan letölthetővé?

- 6) Úgy kell-e értelmezni a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 12. cikke (1) bekezdésének első fordulatát, hogy az alapeljárás körülményei között a[z ezen irányelv] 14. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti szabályozás megfelelően alkalmazandó egy eltiltásra irányuló követelésre?
- 7) Úgy kell-e értelmezni a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 12. cikke (1) bekezdésének első fordulatát a[z ezen irányelv] 2. cikkének b) pontjával összefüggésben, hogy a szolgáltatóval szembeni követelmények kimerülnek abban, hogy szolgáltató minden, információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó természetes vagy jogi személy?
- 8) A hetedik kérdésre adandó nemleges válasz esetén milyen további követelmények támasztandók a szolgáltatóval szemben a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 2. cikke b) pontjának értelmezése keretében?
- 9) a) Úgy kell-e értelmezni a [...] 2000/31 [...] irányelv [...] 12. cikke (1) bekezdésének első fordulatát a szellemi tulajdonnak a tulajdonhoz való jogból eredő alapvető jogi védelmére (az Európai Unió Alapjogi Chartája [a továbbiakban: Charta] 17. cikkének (2) bekezdése), valamint a [2001/29 és 2004/48] irányelvekben [...] elfogadott rendelkezésekre figyelemmel, valamint a tájékoztató szabadságára és a vállalkozás szabadságának uniós alapvető jogára (a [Charta] 16. cikke) figyelemmel, hogy az nem zárja ki, hogy a nemzeti bíróság az ügy érdemére vonatkozó eljárásban olyan határozatot hozzon, amely – a költségek viselésére való kötelezés mellett – arra kötelezi a hozzáférést nyújtó szolgáltatót, hogy a jövőben hagyjon fel annak harmadik személyek számára történő lehetővé tételével, hogy e harmadik személyek egy bizonyos szerzői jogi védelem alatt álló művet vagy abból származó részleteket egy konkrét internetkapcsolaton keresztül fájlmegeosztó weboldalak útján tegyenek elektronikusan letölthetővé, és a hozzáférést nyújtó szolgáltató szabadon választhatja meg az e határozatban foglaltaknak való megfelelés érdekében konkrétan megteendő műszaki intézkedéseket?
- b) Akkor is így van-e ez, ha a hozzáférést nyújtó szolgáltató gyakorlatilag csak úgy felelhet meg a bírósági tiltásnak, ha az internetkapcsolatot megszünteti, vagy jelszóvédelemmel látja el, vagy minden azon keresztül futó közlést megvizsgál abból a szempontból, hogy az adott szerzői jogi védelem alatt álló művet újból jogellenesen továbbítják-e, amennyiben ez már eleve megállapítható, és nem először a végrehajtási vagy büntetési eljárás során derül ki?”

29. A 2014. szeptember 18-i előzetes döntéshozatalra utaló határozat 2014. november 3-án érkezett a Bíróság Hivatalához. Az alapeljárás felei, a lengyel kormány és az Európai Bizottság írásbeli észrevételeket terjesztettek elő.

30. Az alapeljárás felei és a Bizottság részt vettek a 2015. december 9-i tárgyaláson is.

V – Elemzés

31. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések az azokban felvetett két problémakör mentén csoportosíthatók.

32. Egyrészt az első-harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megállapítani, hogy a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló vállalkozó a 2000/31 irányelv 12. cikkének hatálya alá tartozik-e azáltal, hogy tevékenysége körében nyilvános és ingyenes Wi-Fi-hálózatot üzemeltet.

33. Másrészt, arra az esetre, ha a 2000/31 irányelv 12. cikke alkalmazandó, a kérdést előterjesztő bíróság a negyedik- kilencedik kérdésével azt kéri a Bíróságtól, hogy az értelmezze a közvetítő szolgáltató felelősségének az e rendelkezésben előírt korlátozását.

A – A 2000/31 irányelv 12. cikkének hatályáról

34. Első három kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének értelmében vett hírközlő hálózathoz való hozzáférés biztosítására irányuló szolgáltatás nyújtójának kell-e tekinteni azt a vállalkozót, aki tevékenysége körében nyilvános és ingyenes Wi-Fi-hálózatot üzemeltet.

35. A kérdést előterjesztő bíróság két kérdést tesz fel e tekintetben, egyrészt e szolgáltatás gazdasági jellege, másrészt pedig azon körülmény kapcsán, hogy a Wi-Fi-hálózat üzemeltetője egyszerűen hozzáférhetővé teheti e hálózatot a nyilvánosság számára, anélkül hogy kifejezetten szolgáltatásnyújtóként jelenne meg a potenciális felhasználók előtt.

1. A „gazdasági jellegű” szolgáltatás (első kérdés)

36. Ami a „szolgáltatás” fogalmát illeti, a 2000/31 irányelv 2. cikkének a) pontja a 98/34 irányelv¹⁰ 1. cikkének (2) bekezdésére hivatkozik, amely szerint „»szolgáltatás«: az információs társadalom bármely szolgáltatása, azaz bármely, általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás.”

37. Az irányelv az érintett szolgáltatásra vonatkozó azon feltételt, hogy azt „általában térítés ellenében” nyújtják, az EUMSZ 57. cikkből veszi át, és az az ítélezési gyakorlatban általánosan elfogadott azon megfontolást tükrözi, amely szerint az EUM-Szerződés belső piacra vonatkozó rendelkezései csak a gazdasági jellegű szolgáltatásokra vonatkoznak.¹¹

38. Az állandó ítélezési gyakorlat szerint a gazdasági tevékenység és a szolgáltatásnyújtás fogalmát tágan kell értelmezni.¹²

39. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság a szóban forgó szolgáltatásnyújtás gazdasági jellege kapcsán vár választ, hozzátéve ugyanakkor, hogy álláspontja szerint az internet-hozzáférés rendelkezésre bocsátása – akár ingyenes formában is – gazdasági tevékenységnek tekintendő, mivel az ilyen hozzáférés nyújtása rendszerint térítés ellenében nyújtott szolgáltatásnak minősül.

40. Megjegyzem, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság, valamint a Sony Music kivételével a felek és érdekeltek többsége megállapítja, az internet-hozzáférés nyújtása rendszerint gazdasági tevékenységnek minősül. E megállapítás a Wi-Fi-hálózaton keresztül nyújtott internet-hozzáférésre is érvényes.

41. Álláspontom szerint, amennyiben valamely gazdasági szereplő gazdasági tevékenysége keretében – akár ingyenes formában – ilyen hozzáférést kínál a nyilvánosság számára, jöllehet az a fő tevékenységéhez képest kiegészítő tevékenységnek minősül, gazdasági jellegű szolgáltatást nyújt.

42. Magának a nyilvánosan elérhető Wi-Fi-hálózatnak a valamely más gazdasági tevékenységgel összefüggésben való üzemeltetése is szükségszerűen gazdasági összefüggésbe illeszkedik.

10 — A 98/48 irányelvvel módosított 98/34 irányelv. E meghatározást vette át a 98/34 irányelvet hatályon kívül helyező, a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló 2015. szeptember 9-i 2015/1535/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 241., 1. o.) 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja.

11 — Smits és Peerbooms ítélet, C-157/99, EU:C:2001:404, 58. pont; Humbel és Edel ítélet, 263/86, EU:C:1988:451, 17. pont.

12 — Lásd: Deliège-ítélet, C-51/96 és C-191/97, EU:C:2000:199, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat.

43. E tekintetben az internet-hozzáférés olyan marketingforma, amellyel felkeltheti az ügyfelek figyelmét, és vásárlói hűséget alakíthat ki bennük. Az a körülmény, hogy a szolgáltatásnyújtó közvetlenül a szolgáltatás igénybevevőitől nem részesül díjazásban, nem meghatározó, mivel az internet-hozzáférés nyújtása hozzájárul a fő tevékenység gyakorlásához. Az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a díjazás EUMSZ 57. cikkben szereplő feltétele nem írja elő, hogy közvetlenül a szolgáltatást igénybe vevőknek kell fizetniük a szolgáltatásért.¹³

44. A Sony Music azon érve, amellyel vitatja azt a körülményt, hogy olyan szolgáltatásról van szó, amelyet „rendszerint” díjazás ellenében kínálnak, számomra nem meggyőző.

45. Kétségtelen, hogy az internet-hozzáférést gyakran kínálják hotelekben, bárókban ingyenesen. Azonban ez a körülmény egyáltalán nem zárja ki azt a megállapítást, hogy a szóban forgó szolgáltatás olyan díjazással jár, amelyet beépítettek más szolgáltatások árába.

46. Márpedig nem látom, miért kellene más gazdasági tevékenységekhez képest eltérően megítélni az internet-hozzáférés nyújtását.

47. Így a jelen ügyben T. Mc Fadden állítása szerint kezdetben „mcfadden.de” név alatt üzemeltette a Wi-Fi-hálózatot, annak érdekében, hogy felhívja a szomszédos üzletek ügyfeleinek és a járóelőeknek a figyelmét a fény- és hangtechnikára szakosodott vállalkozására, és hogy arra ösztönözze őket, hogy meglátogassák boltját vagy internetes oldalát.

48. Álláspontom szerint az internet-hozzáférés nyújtása e körülmények között gazdasági összefüggésbe illeszkedik, még ha azt ingyenesen kínálták is.

49. Ezenkívül, még ha az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik is, hogy T. Mc Fadden az alapügy tényállása idején Wi-Fi-hálózatának nevét valószínűleg „Freiheitstattangst.de”-re („Félelem helyett szabadság”) változtatta annak érdekében, hogy kifejezze az internet feletti állami ellenőrzése elleni harc iránti támogatását, e körülmény önmagában nem befolyásolja e „gazdasági” tevékenység minősítését. A Wi-Fi-hálózat nevének megváltoztatása mindenesetre nem tűnik döntő jelentőségűnek a T. Mc Fadden kereskedelmi létesítményében üzemeltetett hálózat vonatkozásában.

50. Másrészt, mivel T. Mc Fadden a nyilvánosan elérhető Wi-Fi-hálózatot a vállalkozása keretében üzemeltette, nem szükséges annak vizsgálata, hogy a 2000/31 irányelv hatálya az ilyen hálózatüzemeltetési tevékenységet is magában foglalhatja-e, amennyiben az minden más gazdasági összefüggést nélkülöz.¹⁴

13 — Lásd ebben az értelemben egy ingyenes, a weboldalon közvetített reklámokból származó bevételekből finanszírozott online információk nyújtó szolgáltatásra vonatkozó ügy kapcsán: Papisavvas-ítélet, C-291/13, EU:C:2014:2209, 29. és 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat. A 2000/31 irányelv előkészületi munkálataiból az következik, hogy az irányelv magában foglalja azokat a szolgáltatásokat is, amelyekért nem közvetlenül a szolgáltatást igénybe vevők fizetnek, amennyiben azokat valamely gazdasági tevékenység keretében nyújtják (lásd: a belső piacon az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslat [COM(1998) 586 végleges, HL C 30.] 4. pontját és különösen 15. pontját).

14 — A „gazdasági tevékenységnek” az EUM-Szerződés belső piacra vonatkozó rendelkezései értelmében vett fogalmát az érintett tevékenység gyakorlására vonatkozó összefüggések figyelembevételével eseti alapon kell értékelni. Lásd ebben az értelemben: Factortame és társai ítélet, C-221/89, EU:C:1991:320, 20–22. pont; International Transport Workers’ Federation és Finnish Seamen’s Union, C-438/05, EU:C:2007:772, 70. pont.

2. A hálózathoz való hozzáférés „nyújtására” irányuló szolgáltatás (második és harmadik kérdés)

51. Az „információs társadalom szolgáltatásainak” fogalma a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében felölel minden hírközlő hálózathoz való hozzáférés biztosítására irányuló gazdasági tevékenységet, ami magában foglalja az internet-hozzáférést biztosító nyilvános Wi-Fi-hálózat működtetését.¹⁵

52. Álláspontom szerint a „nyújtása” kifejezésből csak az következik, hogy az érintett tevékenység valamely hálózathoz való hozzáférést tesz lehetővé a nyilvánosság számára, e tevékenység pedig egyúttal gazdasági összefüggésbe illeszkedik.

53. Ugyanis az adott „szolgáltatási” tevékenység minősítése objektív jellegű. Véleményem szerint tehát nem szükséges, hogy az érintett személy szolgáltatóként jelenjen meg a nyilvánosság előtt, továbbá hogy kifejezetten népszerűsítse tevékenységét a potenciális ügyfelei körében.

54. Másrészt a 2001/29 irányelv 8. cikkének (3) bekezdésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a közvetítő szolgáltatások nyújtását tágan kell értelmezni, és az nem követeli meg a szolgáltatásnyújtó és a felhasználók közötti szerződéses jogviszony fennállását.¹⁶ Megjegyzem, a szerződéses jogviszony fennállásának kérdése kizárólag a nemzeti jog hatálya alá tartozik.

55. Ugyanakkor a hetedik előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésből az következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak kételyei vannak ez utóbbi pont kapcsán abból adódóan, hogy a 2000/31 irányelv 2. cikke b) pontjának német nyelvű változata a „szolgáltató” („Diensteinbieter”) fogalmának meghatározása során olyan kifejezést használva hivatkozik arra a személyre, aki a szolgáltatást „nyújtja” („anbietet”), amelyet úgy lehet érteni, mint amely a szolgáltatás ügyfelek körében történő tevékeny népszerűsítésére utal.

56. Márpedig a „[szolgáltatás]nyújtás” fogalmának ilyen olvasatát, túl azon, hogy azt egyetlen más nyelvi változat sem támasztja alá,¹⁷ véleményem szerint nem igazolja az EUMSZ 56. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlat, amely a szolgáltatás fogalmának tág értelmezésén alapul, és nem foglalja magában a tevékeny népszerűsítés e feltételét.¹⁸

3. Közbenső következtetés

57. A fentiek alapján úgy vélem, hogy a 2000/31 irányelv 2. cikkének a) és b) pontját és 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok hatálya kiterjed azokra a személyekre, akik a fő tevékenységükhöz képest kiegészítő jelleggel internet-hozzáférést biztosító nyilvános és ingyenes Wi-Fi-hálózatot üzemeltetnek.

15 — Amint azt a Bizottság megállapítja, az internet-hozzáférést biztosító Wi-Fi-hálózat a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 337., 37. o.) módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.) 2. cikke első bekezdésének a) pontja értelmében „elektronikus hírközlő hálózatnak” minősül.

16 — Lásd ebben az értelemben: UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 34. és 35. pont.

17 — Lásd különösen a spanyol („suministre [un servicio]”), angol („providing [service]”), litván („teikiantis [paslauga]”) és lengyel („świadczy [usługę]”) nyelvi változatot.

18 — Lásd a jelen indítvány 38. pontját.

B – A 2000/31 irányelv 12. cikkének értelmezése

1. Előzetes észrevételek

58. A negyedik-kilencedik kérdésekkel felvetett, meglehetősen összetett problémakört vázlatosan kívánom kifejtetni.

59. A negyedik és ötödik kérdés, amelyek együttes vizsgálatát javaslom, az egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtó felelősségének az a 2000/31 irányelv 12. cikke (1) és (3) bekezdéséből következő határvonalaira vonatkozik.

60. A kérdést előterjesztő bíróság különösen arra vár választ, hogy elmarasztható-e a közvetítő szolgáltató eltiltás, kártérítés, valamint a peren kívül felmerült költségek és a bíróság előtti költségek megosztása iránti kérelem alapján valamely harmadik személy által elkövetett szerzői jogi jogsértésért. Ezenkívül arra vár választ, hogy kötelezheti-e a nemzeti bíróság a közvetítő szolgáltatót arra, hogy tartózkodjon az olyan cselekményektől, amelyek lehetővé teszik harmadik személyek számára az érintett jogsértés elkövetését.

61. Amennyiben egyetlen hatékony igény sem áll rendelkezésre a közvetítő szolgáltatóval szemben, a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy korlátozható-e a 2000/31 irányelv 12. cikkének hatálya az ugyanezen irányelv 14. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt feltétel analógia útján való alkalmazásával (hatodik kérdés) vagy más, íratlan feltételek alapján (hetedik és nyolcadik kérdés).

62. Ami a kilencedik kérdést illeti, az a közvetítő szolgáltatóval szemben hozható jogsértő magatartástól eltiltó határozat korlátaira vonatkozik. Az e kérdésekre adandó hasznos válasz érdekében nem csupán a 2000/31 irányelv 12. és 15. cikkére kell utalni, hanem a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos jogsértő magatartástól eltiltó határozatokra vonatkozó, a 2001/29 és 2004/48 irányelvben szereplő rendelkezésekre, valamint az e rendelkezések összessége által teremtett egyensúly alapjául szolgáló alapvető jogokra is.

2. A közvetítő szolgáltató felelősségének terjedelme (negyedik és ötödik kérdés)

63. A 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése korlátozza az egyszerű továbbítást végző közvetítő szolgáltatónak a harmadik személyek által elkövetett jogellenes cselekményekre vonatkozóan a továbbított információk alapján fennálló felelősségét.

64. Amint az e jogalkotási aktus előkészítő anyagaiból következik, a szóban forgó korlátozás horizontálisan lefedi a jogellenes tevékenységek valamennyi típusáért fennálló felelősség minden formáját. Tehát az felöleli mind a büntetőjogi, közigazgatási vagy polgári jogi felelősséget, mind pedig a harmadik személyek által elkövetett cselekményekért való közvetlen és másodlagos felelősséget.¹⁹

65. A 2000/31 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontja értelmében e korlátozásra három együttes feltétel teljesülése esetén kerül sor, tudniillik hogy nem az egyszerű továbbítást végző közvetítő szolgáltató kezdeményezi a továbbítást, nem ő választja ki az adatátvitel címzettjét, és nem ő választja meg vagy módosítja a továbbított információt.

66. Így a 2000/31 irányelv (42) preambulumbekzdése szerint a felelősség alóli mentességek a pusztán technikai, automatikus és passzív jellegű tevékenységekre vonatkoznak, ami azt jelenti, hogy a szolgáltatásnyújtónak nincs tudomása a továbbított, illetve tárolt adatról, és nem is kezeli azt.

19 — Lásd a COM(1998) 586 végleges irányelvjavaslatot (27. o.).

67. A kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdések azon a feltételezésen alapulnak, hogy a jelen ügyben teljesülnek e feltételek.

68. Megjegyzem, a 2000/31 irányelv 12. cikke (1) és (3) bekezdésének együttes olvasatából az következik, hogy az érintett rendelkezések korlátozzák az egyszerű továbbítást végző közvetítő szolgáltatónak a továbbított információk alapján fennálló felelősségét, ugyanakkor nem nyújtanak számára védelmet a jogsértő magatartástól eltiltó bírósági határozatokkal szemben.

69. Hasonlóképpen, a 2000/31 irányelv (45) preambulumbekzdése szerint a közvetítő szolgáltatók felelősségének korlátozásai nem érintik a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások megindításának lehetőségét, amelyekre különösen valamely jogsértés abbahagyását vagy megelőzését elrendelő bírósági vagy közigazgatási határozattal kerülhet sor.

70. A 2000/31 irányelv 12. cikke egészét tekintve tehát olyan megkülönböztetést alkalmaz a felelősség megállapítására és a jogsértéstől való eltiltásra irányuló eljárások között, amelyet figyelembe kell venni az e cikkben meghatározott felelősség korlátai határvonalainak megállapítása során.

71. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a közvetítő szolgáltató elítélhető-e a harmadik személyek magatartásáért való felelőssége („Störerhaftung”) címén az alábbi kereseti kérelmek alapján:

- pénzbírság kiszabásával járó bírósági tiltás, amelynek célja annak megakadályozása, hogy harmadik személyek a meghatározott védett mű tekintetében sérelmet okozzanak,
- kártérítésre való kötelezés,
- a felszólítás költségeinek, tudniillik az eltiltás érdekében indított bírósági eljárás megindítása kötelező előfeltételének minősülő felszólításhoz kapcsolódó peren kívül felmerült költségek megtérítése, és
- az eltiltásra és a kártérítés fizetésére irányuló eljárás keretében a bíróság előtt felmerült költségek megtérítésére való kötelezés.

72. Maga a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése alapján T. Mc Fadden nem tehető felelőssé a Sony Music-kal szemben e kereseti kérelmek egyike tekintetében sem, mivel nem felelős a harmadik személyek által továbbított információkért. E tekintetben először megvizsgálom a pénzbírság kiszabása iránti kérelem, a jelen ügyben kártérítés, a peren kívül felmerült költségek és a bíróság előtti költségek megtérítése iránti kérelem lehetőségét, másodsor pedig a pénzbüntetés kiszabásával járó jogsértő magatartástól való eltiltás iránti kérelem lehetőségét.

a) Kártérítési kérelem és más pénzbeli követelések

73. Emlékeztetek arra, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése korlátozza a közvetítő szolgáltató polgári jogi felelősségét, kizárva a polgári jogi felelősség bármely formájára alapított minden kártérítés iránti keresetet.²⁰

20 — Lásd a COM(1998) 586 végleges irányelvjavaslatot (28. o.).

74. Álláspontom szerint e korlátozás nemcsak a kártérítési kérelmet, hanem minden más olyan pénzbeli követelést is magában foglal, amely a közvetítő szolgáltatónak a továbbított információkkal okozott szerzői jogi jogsértés alapján fennálló felelőssége megállapításával jár, így a peren kívül felmerült költségek vagy a bírósági eljárás költségeinek megtérítése iránti kérelmeket.

75. E tekintetben nem vagyok meggyőződve a Sony Music azon érvének relevanciájáról, amely szerint az lenne a méltányos, ha a jogsértésből fakadó költségek megfizetésére azt köteleznék, „aki azt elkövette”.

76. A 2000/31 irányelv 12. cikke értelmében a továbbított információk alapján az egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtó nem tehető felelőssé az elkövetett szerzői jogi jogsértésért. Ebből következően nem kötelezhető azon peren kívül felmerült költségek vagy bírósági eljárási költségek viselésére sem, amelyek ilyen, vele szemben fel nem róható jogsértéshez kapcsolódnak.

77. Ezenkívül megjegyzem, hogy az ilyen jogsértéshez kapcsolódó peren kívül felmerült költségekre vagy bírósági eljárási költségekre való kötelezés megkérdőjelezheti a 2000/31 irányelv 12. cikkével elérni kívánt azon célt, amely annak megakadályozására irányul, hogy az érintett tevékenység gyakorlását jogtalanul ne akadályozzák. A felszólításhoz kapcsolódó költségekre és a bírósági eljárási költségekre való kötelezés potenciálisan ugyanolyan büntető hatással jár, mint a kártérítésre való kötelezés, és ugyanilyen módon akadályozhatja az érintett közvetítő szolgáltatások fejlődését.

78. Kétségtelen, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikkének (3) bekezdése előírja a bíróságok és közigazgatási hatóságok arra vonatkozó lehetőségét, hogy valamely elkövetett jogsértés miatt, különösen jogsértő magatartástól való eltiltás útján, a közvetítő szolgáltatók számára bizonyos kötelezettségeket írjanak elő.

79. Ugyanakkor ezen irányelv 12. cikkének (1) bekezdésére figyelemmel a szolgáltató számára kötelezettségeket előíró bírósági vagy közigazgatási határozat nem alapulhat e szolgáltató felelősségének a megállapításán. A közvetítő szolgáltató nem tehető felelőssé azért, mert saját kezdeményezésére nem jelzett előre egy lehetséges jogsértést, vagy mert megsértette a *bonus pater familias* kötelezettségét. Azt megelőzően, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikkének (3) bekezdésében előírt konkrét kötelezettség terhelné, felelőssége nem állapítható meg.

80. A jelen ügyben álláspontom szerint tehát a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdésével nemcsak az ellentétes, ha a közvetítő szolgáltatót a továbbított információk miatt a valamely harmadik személy által elkövetett szerzői jogi jogsértéshez kapcsolódó kártérítésre kötelezik, hanem az is, ha a felszólításhoz kapcsolódó és a bírósági eljárási költségekben marasztalják.

b) A jogsértő magatartástól való eltiltás

81. A tagállamok arra irányuló kötelezettsége, hogy lehetővé tegyék a közvetítő szolgáltatók jogsértő magatartástól való eltiltását, a 2001/29 irányelv 8. cikkének (3) bekezdéséből, valamint a 2004/48 irányelv 11. cikke harmadik mondatának lényegében azonos rendelkezéséből következik.

82. Az olyan internet-hozzáférést nyújtó közvetítő jogsértő magatartástól való eltiltásának lehetősége, akinek a szolgáltatásait harmadik személy szerzői jog vagy szomszédos jogok megsértése érdekében veszi igénybe, szintén az e két irányelvre vonatkozó ítélkezési gyakorlatból következik.²¹

21 — Scarlet Extended ítélet, C-70/10, EU:C:2011:771, 31. pont; SABAM-ítélet, C-360/10, EU:C:2012:85, 29. pont; UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 26. pont.

83. A 2001/29 irányelv a (16) preambulumbekzdésének megfelelően nem érinti a 2000/31 irányelv rendelkezéseit. Ugyanakkor a 2000/31 irányelv 12. cikkének (3) bekezdése alapján a közvetítő szolgáltató felelősségének korlátozása a maga részéről nem érinti a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások megindításának lehetőségét, amelyek arra irányulnak, hogy a közvetítő szolgáltató valamely jogsértést megszüntessen vagy megelőzzön.²²

84. Ebből következően az egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtó jogsértő magatartástól való eltiltása nem ellentétes a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) és (3) bekezdésével.

85. Az ilyen jogsértő magatartástól való eltiltásra vonatkozó feltételek és szabályok egyebekben a nemzeti jog hatálya alá tartoznak.²³

86. Mindazonáltal emlékeztetek arra, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése alapján a jogsértő magatartástól való eltiltás nem járhat együtt a közvetítő szolgáltatónak a továbbított információk miatti, az elkövetett szerzői jogi jogsértésért fennálló bármilyen polgári jogi felelősség megállapításával.

87. Ezenkívül ezen irányelvnek az uniós jog más releváns rendelkezéseivel való összefüggésben értelmezett 12. cikkében kirajzolódnak a jogsértő magatartástól való eltiltás bizonyos jellemzői, amelyeket a kilencedik előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elemzése keretében vizsgálok meg.

c) A jogsértő magatartástól való eltiltáshoz kapcsolódó szankció

88. Az előterjesztett kérdésekre adandó hasznos válasz érdekében meg kell állapítani továbbá, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikke korlátozza-e a közvetítő szolgáltatónak a jogsértő magatartástól való eltiltás megsértése esetén kiszabott szankció alapján fennálló felelősségét.

89. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, hogy az alapügyben előirányzott bírósági tiltás megszégése esetén 250 000 euró összegű pénzbírság szabható ki, amely elzárásra változtatható. Az e címen történő elmarasztalás kizárólag e tilalom megsértése esetén alkalmazható.

90. E tekintetben úgy vélem, hogy jóllehet a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése kizárja a közvetítő szolgáltatónak a továbbított információk miatti, az elkövetett szerzői jogi jogsértésért való elmarasztalását, e rendelkezés ugyanakkor nem korlátozza az e jogsértés vonatkozásában kimondott, jogsértő magatartástól való eltiltás megsértéséért fennálló felelősségét.

91. Amennyiben felelősség megállapítása iránti kérelemről van szó, amely a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásban járulékos jellegű, és amelynek célja a jogsértő magatartástól való eltiltás hatékonyságának biztosítására korlátozódik, az a 2000/31 irányelv 12. cikke (3) bekezdésének hatálya alá tartozik, amelynek értelmében a bíróságok kötelezhetik a közvetítő szolgáltatót arra, hogy valamely jogsértést megszüntessen vagy megelőzzön.

22 — Lásd továbbá a COM(1998) 586 végleges irányelvjavaslatot (28. o.).

23 — Lásd: a 2000/31 irányelv (46) preambulumbekzdése; a 2001/29 irányelv (59) preambulumbekzdése; UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 43. és 44. pont.

d) Közbenső következtetés

92. A fentiek alapján úgy vélem, hogy az egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtónak a bármely, ez utóbbi polgári jogi felelőssége megállapításával járó kérelem alapján történő elmarasztalása ellentétes a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) és (3) bekezdésével. A közvetítő szolgáltatónak tehát nemcsak a kártérítésre való kötelezése ellentétes e cikkel, hanem a felszólításhoz kapcsolódó költségekben és a valamely harmadik személy által elkövetett szerzői jogi jogsértéshez kapcsolódó, a továbbított információk miatt indult bírósági eljárás költségeiben történő marasztalása is. A pénzbírság kiszabásával járó, jogsértő magatartástól való eltiltás nem ellentétes ugyanezen cikkel.

3. A felelősség korlátozására vonatkozó esetleges kiegészítő feltételek (hatodik-nyolcadik kérdés)

93. Megjegyzem, hogy a hatodik, hetedik és nyolcadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság, úgy tűnik, abból az előfeltételezésből indul ki, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikke kizár minden, a közvetítő szolgáltatóval szemben indítható keresetet. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy az ilyen helyzet összeegyeztethető-e a 2000/31 irányelv (41) preambulumbekzdésében szereplő különböző felmerült érdekek között fennálló megfelelő egyensúllyal.

94. Ily módon úgy tűnik, ez az oka annak, hogy a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ a Bíróságtól, hogy korlátozható-e a 2000/31 irányelv 12. cikkének hatálya a 2000/31 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szabályozott feltétel analógia útján történő alkalmazása (hatodik kérdés), vagy az ugyanezen irányelvben nem szabályozott más feltétel hozzáadása (hetedik és nyolcadik kérdés) útján.

95. Felmerül bennem a kérdés, hogy ha a Bíróság a javaslatomnak megfelelően úgy határozna, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikke főszabály szerint lehetővé teszi, hogy a közvetítő szolgáltatóval szemben a jogsértő magatartástól való eltiltásra irányuló határozatot hozzanak, ezen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések továbbra is relevánsak maradnak-e.

96. Mindenesetre úgy vélem, hogy a jelen kérdésekre, amennyiben azok a 2000/31 irányelv 12. cikke alkalmazásának bizonyos kiegészítő feltételek révén való korlátozására irányuló lehetőségre vonatkoznak, eleve nemleges választ kell adni.

97. A 2000/31 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontja az egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtó felelősségét bizonyos együttes, de kimerítő jellegű feltételeknek rendeli alá.²⁴ Úgy tűnik számomra, hogy e rendelkezés kifejezett szövege kizárja, hogy annak alkalmazásához további feltételeket írjanak elő.

98. Így, ami a hatodik kérdést illeti, amely a 2000/31 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szabályozott feltétel analógia útján való alkalmazásának lehetőségére irányul, úgy vélem, hogy e rendelkezés azt írja elő, hogy a tárhelyszolgáltató („hosting”) nem tartozik felelőséggel a tárolt információkért, feltéve hogy amint tudomást szerzett a jogellenes tevékenységről, haladéktalanul intézkedik az információ eltávolításáról vagy az ahhoz való hozzáférés megszüntetéséről.

99. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a 2000/31 irányelv 12–14. cikke három különböző tevékenységkategóriára vonatkozik, és a szolgáltató felelősségének korlátozását, az egyes érintett tevékenységek jellegére figyelemmel, eltérő feltételeknek rendeli alá. Mivel az analógia útján való alkalmazás az e tevékenységekre vonatkozó, a jogalkotó által egyértelműen megkülönböztetett felelősségi feltételek azonossá tételével járna, szembemegy e rendelkezések szerkezetével.

24 — Lásd a COM(1998) 586 végleges irányelvtervezet (28. o.).

100. Az alapügyben még inkább igaz, hogy – amint azt a Bizottság megállapítja – a 2000/31 irányelv 12. cikke szerinti egyszerű továbbításra irányuló tevékenység, amely az adatok átvitelére korlátozódik, jellegét tekintve eltér az ugyanezen irányelv 14. cikke szerinti tevékenységtől, amely a szolgáltatás igénybevevője által küldött információk a tárolására irányul. Ez utóbbi tevékenység az információk tárolása tekintetében bizonyos fokú érintettséggel, és így bizonyos szintű ellenőrzéssel jár, ami magyarázza a 2000/31 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti feltételezést, miszerint nem kizárt, hogy a tárhelyszolgáltató jogellenes tevékenységre utaló körülményekről szerez tudomást, és hogy e tekintetben saját kezdeményezésre intézkedik.

101. Ami a hetedik és nyolcadik kérdést illeti, a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdésében előírt, valamint az ugyanezen irányelv 2. cikke a), b) és d) pontjában szereplő fogalom meghatározásokból fakadó feltételek kiegészíthetők-e más, íratlan feltételekkel.

102. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy kiegészítő feltétel lehet például a fő gazdasági tevékenység és az e tevékenység keretében történő ingyenes internet-hozzáférés nyújtása közötti szoros kapcsolat.

103. Emlékeztetek arra, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének szövegéből következik, hogy az annak alkalmazására vonatkozó három feltétel kimerítő jellegű. Amennyiben a jelen kérdések a szolgáltatás és a gazdasági tevékenység fogalmának értelmezésére vonatkoznak, az első három kérdésre vonatkozó elemzésekre kívánok utalni.²⁵

104. E megállapítások alapján úgy vélem, hogy a 2000/31 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjában előírt feltételek kimerítő jellegűek, és nem engednek teret az ugyanezen irányelv 12. cikke (1) bekezdése b) pontjában előírt feltétel analógia útján való alkalmazásának, sem pedig más kiegészítő feltételnek.

4. A jogsértő magatartástól való eltiltás hatálya (kilencedik kérdés)

105. Kilencedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ a Bíróságtól, hogy az alkalmazására vonatkozó uniós jogi rendelkezésekre figyelemmel ellentétes-e a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdésével az olyan bírósági tiltás, amely arra kötelezi a közvetítő szolgáltatót, hogy a jövőben tartózkodjon attól, hogy lehetővé tegye harmadik személyek számára, hogy az általa biztosított internetkapcsolaton keresztül meghatározott védett mű tekintetében sérelmet okozzanak, amennyiben e tiltás alapján a szolgáltató szabadon választhatja meg a meghozandó műszaki intézkedéseket (kilencedik kérdés, a) pont). Ezenkívül arra vár választ, hogy az ilyen jogsértő magatartástól való eltiltás összhangban áll-e az érintett rendelkezéssel, amennyiben már eleve megállapítható, hogy a címzett gyakorlatilag csak úgy felelhet meg a bírósági tiltásnak, ha megszünteti az internetkapcsolatot, vagy azt jelszóvédelemmel látja el, vagy az e hálózaton keresztül futó minden adatátvitelt megvizsgál (kilencedik kérdés, b) pont).

a) A jogsértő magatartástól való eltiltás korlátai

106. Amint az a negyedik és ötödik kérdésre vonatkozó vizsgálatomból következik, a 2001/29 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése és a 2004/48 irányelv 11. cikkének harmadik mondata szerinti jogsértő magatartástól való eltiltásnak az egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtóval szembeni alkalmazása nem ellentétes a 2000/31 irányelv 12. cikkével.

²⁵ — Lásd a jelen indítvány 55. pontját.

107. A nemzeti bíróságoknak az ilyen intézkedés elfogadása során figyelemmel kell lenniük az e rendelkezésekből eredő korlátozásokra.

108. E tekintetben a 2001/29 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése és a 2004/48 irányelv 11. cikkének harmadik mondata alapján előírt intézkedéseknek – figyelemmel a 2004/48 irányelv 3. cikkére – méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, és nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek, valamint nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket. Ezen intézkedéseknek emellett hatékonyak, arányosak és visszatartó hatásúnak kell lenniük, és azokat oly módon kell alkalmazni, hogy ne gátolják a törvényes kereskedelmet, továbbá biztosítékok nyújtsanak a velük való visszaéléssel szemben.²⁶ A jogsértő magatartástól eltérő bírósági határozat meghozatala ezenkívül szükségessé teszi az érintett felek érdekei közötti egyensúly biztosítását.²⁷

109. Másrészt, mivel a 2001/29 irányelv alkalmazása nem sértheti a 2000/31 irányelv alkalmazását, a nemzeti bíróságnak, amennyiben valamely egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtóval szemben jogsértő magatartástól való eltiltásról szóló határozatot hoz, figyelemmel kell lennie az ez utóbbi irányelvből eredő korlátozásokra.²⁸

110. E tekintetben a 2000/31 irányelv 12. cikkének (3) bekezdéséből és 15. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásban az e szolgálattal szemben előírt kötelezettségeknek valamely konkrét jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére kell irányulniuk, és azok nem foglalhatnak magukban általános nyomon követési kötelezettséget.

111. E rendelkezések alkalmazása során szintén figyelemmel kell lenni az uniós jog által védett elvekre és alapvető jogokra, különösen a véleménynyilvánításnak, a tájékozódásnak és a vállalkozásnak a Charta 11. és 16. cikkében biztosított szabadságára.²⁹

112. Amennyiben ezen alapvető jogok korlátozására a szellemi tulajdonnak a Charta 17. cikke (2) bekezdésében biztosított védelméhez való jog érvényesítése érdekében kerül sor, értékelésük magukban foglalja az érintett alapvető jogok közötti megfelelő egyensúly megteremtését.³⁰

113. Az ezen egyensúly megteremtését lehetővé tevő mechanizmusokat egyrészt maga a 2001/29 és 2000/31 irányelv tartalmazza, amennyiben azok bizonyos korlátokat írnak elő a közvetítővel szemben hozott intézkedések tekintetében. Másrészt e mechanizmusoknak a nemzeti jog alkalmazásából kell származniuk,³¹ különösen mivel e nemzeti jog határozza meg a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások különös szabályait.

114. E tekintetben a tagállami hatóságoknak és bíróságoknak nemcsak az a kötelességük, hogy nemzeti jogukat az érintett irányelvekkel összhangban értelmezzék, hanem az is, hogy ügyeljenek arra, hogy ne támaszkodjanak ezen irányelvek olyan értelmezésére, amely sérti az érvényesítendő alapvető jogokat.³²

26 — Lásd ebben az értelemben: L'Oréal és társai ítélet, C-324/09, EU:C:2011:474, 139. pont; Scarlet Extended ítélet, C-70/10, EU:C:2011:771, 36. pont.

27 — Ezen elv kapcsán lásd: Jakubecki, A., „Dochodzenie roszczeń z zakresu prawa własności przemysłowej”, in System prawa prywatnego (A magánjog rendszere), 14b. kötet, Prawo własności przemysłowej [Iparjogvédelmi jog], Varsó, CH Beck, Instytut Nauk Prawnych PAN, 2012., 1651. o.

28 — Scarlet Extended ítélet, C-70/10, EU:C:2011:771, 34. pont.

29 — Lásd e tekintetben a 2000/31 irányelv (1) és (9) preambulumbekkezdését.

30 — UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 47. pont.

31 — Lásd ebben az értelemben: Promusicae-ítélet, C-275/06, EU:C:2008:54, 66. pont.

32 — Promusicae-ítélet, C-275/06, EU:C:2008:54, 68. pont; UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 46. pont.

115. A fenti megfontolások alapján a nemzeti bíróság a jogsértő magatartástól való eltiltás közvetítő szolgáltatóval szemben való alkalmazása során köteles meggyőződni arról:

- hogy a szóban forgó intézkedések összhangban állnak a 2004/48 irányelv 3. cikkével és különösen, hogy azok hatékonyak, arányosak és visszatartó hatásúak,
- hogy azok a 2000/31 irányelv 12. cikke (3) bekezdésének és a 15. cikke (1) bekezdésének megfelelően valamely konkrét jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére irányulnak, és nem foglalnak magukban általános nyomon követési kötelezettséget,
- hogy e rendelkezések alkalmazása, valamint a nemzeti jog szerinti más szabályok tiszteletben tartják az alkalmazandó alapvető jogok, különösen pedig az egyrészt a Charta 11. és 16. cikke, másrészt annak 17. cikkének (2) bekezdése által védett alapvető jogok közötti megfelelő egyensúlyt.

b) Az általánosan megfogalmazott jogsértő magatartástól való eltiltás összeegyeztethetősége

116. A kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy nem ellentétes-e a 2000/31 irányelv 12. cikkével az olyan, jogsértő magatartástól való eltiltás, amely általánosan megfogalmazott tilalmat tartalmaz, annak címzettjére hagyva a meghozandó konkrét intézkedések megválasztását.

117. Így az alapügyben előirányzott intézkedés annak a közvetítő szolgáltatóval szemben való előírására irányul, hogy az a jövőben tartózkodjon attól, hogy harmadik személyek számára lehetővé tegye egy adott szerzői jogi védelem alatt álló mű konkrét internetkapcsolaton keresztül, fájlmegosztó weboldalak útján történő elektronikus letölthetővé tételét. A technikai intézkedések megválasztása nyitott kérdés maradna.

118. Megjegyzem, az olyan jogsértő magatartástól való eltiltás, amelyet általánosan, konkrét intézkedések előírása nélkül fogalmaztak meg, potenciálisan jelentős jogbizonytalanságot jelent annak címzettje számára. Az eltiltás címzettje részére biztosított arra irányuló lehetőség, hogy a jogellenes magatartástól való eltiltás állítólagos megsértésére vonatkozó eljárásban bizonyítsa, hogy minden észszerű intézkedést meghozott, nem orvosolhatja teljes mértékben e bizonytalanságot.

119. Ezenkívül, mivel a meghozandó megfelelő intézkedések megválasztása magában foglalja a különböző alapvető jogok közötti megfelelő egyensúly megteremtését is, e szerepet valamely bíróságnak kell ellátnia, és az nem ruházható teljes mértékben a jogellenes magatartástól való eltiltás címzettjére.³³

120. A Bíróság már kétségtávolan kimondta, hogy az internet-hozzáférést nyújtó szolgáltató jogellenes magatartástól való olyan eltiltása, amely a címzettre bízta annak eldöntését, hogy milyen konkrét intézkedéseket tesz, főszabály szerint összeegyeztethető az uniós joggal.³⁴

121. E megoldásra különösen az szolgál indokul, hogy az általánosan megfogalmazott, jogellenes magatartástól való eltiltás azzal az előnnyel jár, hogy címzettje számára lehetővé teszi, hogy olyan intézkedéseket hozzon, amelyek a leginkább megfelelnek a forrásainak és kapacitásainak, és amelyek összeegyeztethetők a többi jogi kötelezettségével.³⁵

122. Ez az érvelés ugyanakkor álláspontom szerint nem ültethető át az alapügyhöz hasonló esetre, amelyben az képezi a vita tárgyát, hogy maguk a meghozandó megfelelő intézkedések rendelkezésre állnak-e.

33 — Lásd e tekintetben: Cruz Villalón főtanácsnok UPC Telekabel Wien ügyre vonatkozó indítványa, C-314/12, EU:C:2013:781, 87–90. pont.

34 — UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 64. o.

35 — UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 52. o.

123. A leginkább megfelelő intézkedések megválasztásának lehetősége bizonyos helyzetekben összeegyeztethető a jogellenes magatartástól való eltiltás címzettjének érdekével, ugyanakkor nem ez a helyzet, ha e választási lehetőségéből jogbizonytalanság fakad. Ilyen körülmények között a meghozandó megfelelő intézkedések megválasztására vonatkozó felelősségnek a teljes egészében a címzetre való áthárítása megkérdőjelezné az érintett jogok és érdekek közötti egyensúlyt.

124. Úgy vélem tehát, hogy jöllehet nem ellentétes a 2000/31 irányelv 12. cikkének (3) bekezdésével és a 2001/29 irányelv 8. cikkének (3) bekezdésével azon olyan jogsértő magatartástól való eltiltás, amely annak címzettjére hagyja a meghozandó konkrét intézkedések megválasztását, a jogsértő magatartástól való eltiltás iránti kérelmet elbíráló nemzeti bíróság feladata, hogy megbizonyosodjon arról, hogy rendelkezésre állnak-e az uniós jogból eredő korlátozásokkal összeegyeztethető, megfelelő intézkedések.

c) A jelen ügyben szóban forgó intézkedések uniós joggal való összeegyeztethetősége

125. A kérdést előterjesztő bíróság ezt követően azzal kapcsolatban vár választ, hogy a kilencedik kérdés b) pontjában hivatkozott három intézkedés, vagyis az internetkapcsolat megszüntetése, annak jelszóvédelemmel való ellátása, vagy minden azon keresztül futó adatátvitel vizsgálata, összeegyeztethetőnek tekinthető-e a 2000/31 irányelvvel.

126. Jöllehet a 2001/29 és 2000/31 irányelvből eredő korlátozások alkalmazása, valamint az alapvető jogok közötti megfelelő egyensúly megkövetelése a konkrét ügyben a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik, a Bíróság hasznos útmutatásokkal szolgálhat e tekintetben.

127. Így a Scarlet Extended ítéletben³⁶ a Bíróság kimondta, hogy figyelemmel az alkalmazandó alapvető jogokra, az internet-hozzáférést nyújtó szolgáltató jogellenes magatartástól való olyan eltiltása, amely arra kötelezi, hogy valamennyi, szolgáltatásán áthaladó elektronikus adatátvitelre a teljes ügyfélköre vonatkozásában, megelőző jelleggel, kizárólag saját költségére és időbeli korlátozás nélkül szűrőrendszert működtessen, ellentétes a 2001/29 irányelv és a 2000/31 irányelv vonatkozó rendelkezéseivel.

128. A SABAM-ítéletben³⁷ a Bíróság kimondta, hogy a tárhelyszolgáltatókkal szemben hozott hasonló, jogellenes magatartástól való eltiltás ellentétes az említett uniós jogi rendelkezésekkel.

129. A UPC Telekabel Wien ítéletben³⁸ a Bíróság kimondta, hogy bizonyos körülmények között nem ellentétes e rendelkezésekkel az olyan intézkedés, amely valamely az internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatót arra kötelez, hogy az blokkolja az ügyfeleinek egy adott internetes oldalhoz való hozzáférését.

130. Úgy vélem, hogy a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által felvetett első és harmadik eshetőség eleve összeegyeztethetetlen az uniós joggal.

36 — C-70/10, EU:C:2011:771.

37 — C-360/10, EU:C:2012:85.

38 — C-314/12, EU:C:2014:192.

131. Ugyanis az internetkapcsolat megszüntetését elrendelő intézkedés nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen az alapvető jogok közötti megfelelő egyensúly követelményével, ennélfogva sérti azon személynek a vállalkozás szabadságához való joga lényeges tartalmát, aki – akár csak kiegészítő jelleggel – internet-hozzáférés nyújtására irányuló gazdasági tevékenységet folytat.³⁹ Az ilyen intézkedés egyébiránt ellentétes a 2004/48 irányelv 3. cikkével, amelynek értelmében az eltöltő határozatot hozó bíróságnak ügyelnie kell arra, hogy a meghatározott intézkedések ne képezzék a jogszerű kereskedelem akadályát.⁴⁰

132. Ami az internetkapcsolat tulajdonosát arra kötelező intézkedést illeti, hogy minden, e kapcsolaton keresztül futó adatátvitelt vizsgáljon meg, az nyilvánvalóan szembemegy az általános nyomon követési kötelezettségnek a 2000/31 irányelv 15. cikke (1) bekezdése szerinti tilalmával. Ugyanis az „egyedi esetben”⁴¹ alkalmazandó, az e rendelkezés értelmében elfogadható nyomon követési kötelezettséghez a szóban forgó intézkedésnek a nyomon követés tárgyát és időtartamát tekintve korlátozotttnak kell lennie, ami nem teljesül az olyan intézkedés esetében, amely a hálózaton keresztül futó összes adatátvitel vizsgálatára irányul.⁴²

133. A jelen vita ily módon a második eshetőségre összpontosul, vagyis annak megválaszolására, hogy valamely nyilvános Wi-Fi-hálózat üzemeltetője kötelezhető-e arra, hogy tegye jelszóval védetté a hálózatához való hozzáférést.

d) A Wi-Fi-hálózat jelszóval védetté tételére irányuló kötelezettség összeegyeztethetősége

134. A szóban forgó kérdés egy több tagállamon átívelő olyan vitához kapcsolódik, amely annak eldöntésére irányul, hogy a Wi-Fi-hálózat jelszóval védetté tételére irányuló kötelezettség milyen formája szolgálja a leginkább a szellemi tulajdon védelmét.⁴³ E vita különösen azokat érinti, akik internet-előfizetéssel rendelkeznek, és akik a Wi-Fi-hálózatukon keresztül nyilvános internet-hozzáférés biztosításával e hozzáférést harmadik személyek rendelkezésére bocsátják.

135. Egyébként egy olyan, Németországban folyamatban lévő, a kormány „Digital Agenda” elnevezésű programja⁴⁴ keretében kezdeményezett jogalkotási folyamat során vitatott szempontról van szó, amelynek célja, hogy felvilágosítást nyújtson a nyilvános Wi-Fi-hálózatok üzemeltetőinek felelősségi rendszere kapcsán, annak érdekében, hogy e tevékenységet vonzóbbá tegyék.⁴⁵

39 — Lásd a contrario: UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 50. és 51. pont.

40 — Lásd ebben az értelemben: L'Oréal és társai ítélet, C-324/09, EU:C:2011:474, 140. pont.

41 — Lásd az irányelv (47) preambulumbekendését.

42 — A jogalkotási aktus előkészítő anyagaiban a Bizottság konkrét kötelezettségre felhozott példaként olyan intézkedésre hivatkozik, amely egy konkrét internetes oldal meghatározott időn keresztül történő, valamely jogellenes tevékenység megelőzése vagy megszüntetése érdekében való nyomon követésére irányul [COM(1998) 586 végleges irányelvjavaslat, 30. o.]. Lásd továbbá, e tekintetben: Jääskinen főtanácsnok L'Oréal és társai ügyre vonatkozó indítványa, C-324/09, EU:C:2010:757, 182. pont.

43 — A Németországban folyamatban lévő, alábbiakban hivatkozásra kerülő jogalkotási folyamaton kívül utalok a Digital Economy Act Egyesült Királyságban való elfogadását körülvevő vitára, valamint az Ofcom (távközlési szabályozási hatóság) által 2012-ben szervezett, az internetszolgáltatókkal és potenciálisan a nyilvános Wi-Fi-hálózatok üzemeltetőivel szemben előírt kötelezettségekre vonatkozó nyilvános konzultációra (lásd: „Consultation related to the draft Online Infringement of Copyright Order”, „5.52” pont, <http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/infringement-notice/>). Franciaországban a széles körben támadott, az interneten való alkotás terjesztésének és védelmének elősegítéséről szóló, 2009. június 12-i 2009–669. sz. törvény (JORF 2009. június 13, 9666. o.) és az interneten található irodalmi és műalkotásokon fennálló szerzői jog büntetőjogi védelméről szóló, 2009. október 28-i 2009–1311. sz. törvény (JORF 2009. október 29, 18290. o.) elfogadása óta az internet-előfizetők, ideértve a Wi-Fi-hálózatok üzemeltetőit, kötelesek biztonságossá tenni Wi-Fi-hálózatukat annak elkerülése érdekében, hogy felelősségük megállapítható legyen a harmadik személyek által védett műalkotások és tárgyak vonatkozásában elkövetett jogsértésekért.

44 — A német kormány „Digital Agenda” elnevezésű programjának egyik célja a Wi-Fi-hálózaton keresztül történő internet-hozzáférés elérhetőségének javítása (lásd: <http://www.bmwi.de/EN/Topics/Technology/digital-agenda.html>).

45 — Entwurf eines Zweiten Gesetzes zur Änderung des Telemediengesetzes (A telemédiáról szóló törvény módosításáról szóló második törvényjavaslat) (BT-Drs 18/6745). Az e törvényjavaslatához fűzött véleményében (BR-Drs 440/15), a Bundesrat javasolta azon rendelkezés visszavonását, amely a Wi-Fi-hálózatok üzemeltetőivel szemben biztonsági intézkedések meghozatalára irányuló kötelezettséget ír elő.

136. Jóllehet e vita a harmadik személyek magatartásáért való felelősség („Störerhaftung”) német jogban fennálló fogalmára irányul, a felmerült kérdések potenciálisan szélesebb kört érintenek, mivel több másik tagállam nemzeti joga is tartalmaz olyan eszközöket, amelyek lehetővé teszik az internetkapcsolattal rendelkező személy felelősségének az alapján való megállapítását, hogy elmulasztották a harmadik személyek által esetlegesen elkövetett jogsértések megakadályozására irányuló megfelelő intézkedések meghozatalát.⁴⁶

137. Megjegyzem, az ilyen hálózat jelszóval védetté tételére irányuló kötelezettség potenciálisan számos jogi ellenvetésbe ütközik.

138. Először is, a jelszóval védetté tételre irányuló kötelezettség bevezetése potenciálisan megkérdőjelezi az olyan vállalkozások üzleti modelljét, amelyek az internet-hozzáférést más szolgáltatásaikhoz kapcsolódóan kínálják.

139. Ugyanis egyrészt ha a hálózat jelszóval védetté tétele és a felhasználók kezelése költségekkel és szabályozási nehézségekkel járna, egyes vállalkozások nem lennének hajlandók e kiegészítő szolgáltatás nyújtására. Másrészt e szolgáltatás egyes címzettjei, például a gyorséttermek vagy üzletek vásárlói, lemondának annak használatáról, ha az rendszeres azonosításra vagy jelszó beírására köteleznék őket.

140. Másodszor megjegyzem, hogy a Wi-Fi-hálózat jelszóval védetté tételére irányuló kötelezettség előírása a felhasználók azonosítását és azok adatainak kezelését teszi szükségessé azon személyek számára, akik e hálózatot annak érdekében üzemeltetik, hogy internet-hozzáférést biztosítsanak ügyfeleik és a nyilvánosság részére.

141. E tekintetben a Sony Music írásbeli észrevételeiben rámutat arra, hogy valamely jogsértés „regisztrált felhasználónak” való betudhatóságához a Wi-Fi-hálózat üzemeltetőjének tárolnia kell azokat az IP-címeket és külső portokat, amelyeken keresztül a regisztrált felhasználó internetkapcsolatot létesített. A Wi-Fi-hálózatok felhasználóinak azonosítása lényegében az internetszolgáltató által kiosztott IP-cím alapján történik. A Wi-Fi-hálózat üzemeltetője igénybe vehet valamely olyan, a Sony Music álláspontja szerint nem túl költséges informatikai rendszert, amely lehetővé teszi a felhasználók regisztrálását és azonosítását.

142. Megjegyzem, a felhasználók azonosítására és az azok személyes adatainak kezelésére irányuló kötelezettségek megfelelnek a távközlési szolgáltatók és más internetszolgáltatók tevékenységére vonatkozó szabályozásnak. Az ilyen adminisztratív nehézségek előírása ezzel szemben számomra egyértelműen aránytalannak tűnik, amennyiben olyan személyekről van szó, akik ügyfeleik vagy potenciális ügyfeleik részére fő tevékenységükhöz képest kiegészítő jelleggel Wi-Fi-hálózaton keresztül kínálnak internet-hozzáférést.

143. Harmadszor, jóllehet valamely konkrét jogsértő magatartástól való eltiltás keretében a Wi-Fi-hálózatok jelszóval védetté tételére irányuló kötelezettség önmagában nem egyenértékű az információk nyomon követésére vagy a jogellenes tevékenységre utaló tények vagy körülmények kivizsgálására irányuló, a 2000/31 irányelv 15. cikke által tiltott általános kötelezettséggel, a felhasználók azonosítására és regisztrációjára irányuló kötelezettség általános körű alkalmazása a köztes szolgáltatókra vonatkozó felelősségi rendszerhez vezethet, ami már nem egyeztethető össze e rendelkezéssel.

46 — Lásd a francia jogban a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 336-3. §-át, amely előírja, hogy az internet-hozzáféréssel rendelkező személyek kötelesek annak biztosítására, hogy e hozzáférés révén ne kövessenek el jogsértést a védett műalkotások és tárgyak vonatkozásában.

144. Ugyanis a szerzői jogi jogsértések üldözése keretében a hálózat jelszóval védetté tétele önmagában nem cél, hanem pusztán olyan megelőző intézkedés, amely lehetővé teszi a hálózat üzemeltetője számára, hogy bizonyos ellenőrzést gyakoroljon a hálózaton folyó tevékenységek felett. Ugyanakkor a köztes szolgáltatók ilyen aktív és megelőző szereppel való felruházása ellentétes lenne a 2000/31 irányelvvel védelemben részesített különleges jogállásával.⁴⁷

145. Végül, negyedszer, megjegyzem, hogy a szóban forgó intézkedés önmagában nem hatékony, így annak megfelelő jellege, ebből következően pedig arányossága továbbra is kétséges.

146. Meg kell jegyezni, hogy a jelszóval védetté tételre irányuló intézkedések, tekintettel arra, hogy azokat könnyű megkerülni, a védett műalkotásokkal szembeni jogsértések megelőzése szempontjából nem hatékonyak. Amint azt a Bizottság megjegyzi, a jelszóhasználat bevezetése potenciálisan leszűkíti a felhasználói kört, ugyanakkor nem szükségszerűen zárja ki a védett műalkotásokkal szembeni jogsértéseket. Másrészt, amint azt a lengyel kormány megjegyzi, az egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtó korlátozott eszköztárral rendelkezik a peer-to-peer forgalomban történő fájlcsere követéséhez, amelynek ellenőrzése olyan fejlett és költséges technikai megoldások alkalmazását teszi szükségessé, amelyek kapcsán a magánélet védelme és a bizalmas információkezelés vonatkozásában komoly fenntartások merülnek fel.

147. A fenti megfontolásokra figyelemmel az az álláspontom, hogy a Wi-Fi-hálózat jelszóval védetté tételére irányuló kötelezettség mint a szerzői jog internetes védelmének módja nem tartja tiszteletben azt a követelményt, hogy megfelelő egyensúly álljon fenn egyrészt a szellemi tulajdonjog védelme, amelyben a szerzői jog jogosultja részesül, másrészt a vállalkozás szabadságának védelme között, amelyben az érintett szolgáltatásnyújtók részesülnek.⁴⁸ A jogszerű tartalmú adatátvitelhez való hozzáférés korlátozása ezenkívül a szólásszabadságnak és a tájékozódás szabadságának a korlátozásával járna.⁴⁹

148. Átfogóbb értelemben megjegyzem, hogy a Wi-Fi-hálózat jelszóval védetté tételére irányuló kötelezettségnek mint a szerzői jog internetes védelme módjának az esetleges általános körű alkalmazása a társadalom egészére nézve olyan hátránnyal járhat, amely meghaladhatja az e jogok jogosultjai számára jelentett potenciális előnyöket.

149. Egyrészt a jelentős számú ember által használt nyilvános Wi-Fi-hálózatok viszonylag kis sávzélességgel rendelkeznek, ily módon kevésbé vannak kitéve a védett műalkotások és tárgyak elleni támadásoknak.⁵⁰ Másrészt a Wi-Fi-hozzáférési pontok a fejlődés szempontjából vitathatatlanul jelentős potenciált hordoznak magukban. Tehát minden olyan intézkedést, amely e tevékenység fejlődésének korlátozásával járhat, az általa nyújtott esetleges előnyökre figyelemmel alapos vizsgálat alá kell vetni.

150. A fentiek összességére tekintettel az a véleményem, hogy az olyan jogellenes magatartástól való eltiltás, amely a fő tevékenységükhöz képest kiegészítő jelleggel Wi-Fi-hálózatot üzemeltető személyek számára az e hálózathoz való hozzáférés biztonságosabbá tételére irányuló kötelezettséget ír elő, ellentétes a 2000/31 irányelvnek az alkalmazandó alapvető jogok védelméből fakadó követelményekre tekintettel értelmezendő 12. cikke (3) bekezdésével és 15. cikke (1) bekezdésével.

47 — Lásd: Van Eecke, P., „Online service providers and liability: A plea for a balanced approach”, *Common Market Law Review*, 2011., 48. kötet, 1455–1502. o., és különösen 1501. o.

48 — Lásd ebben az értelemben: *Scarlet Extended* ítélet, C-70/10, EU:C:2011:771, 49. pont; *SABAM-itélet*, C-360/10, EU:C:2012:85, 47. pont.

49 — Lásd ebben az értelemben: *Scarlet Extended* ítélet, C-70/10, EU:C:2011:771, 52. pont; *SABAM-itélet*, C-360/10, EU:C:2012:85, 50. pont.

50 — Lásd e tekintetben a Bundesrat véleményét (BR-Drs 440/15, 18. o.), valamint az Ofcom konzultációját, 3.94–3.97 pont (lásd a jelen indítvány 43. és 45. pontját).

VI – Véggövetkeztetések

151. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a a Landgericht München I (I. sz. müncheni területi bíróság) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket az alábbiak szerint válaszolja meg:

- 1) A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) 2. cikkének a) és b) pontját és 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokat alkalmazni kell az olyan személyekre, akik fő tevékenységükhöz képest kiegészítő jelleggel nyilvános és ingyenes vezeték nélküli, helyi internetes hálózatot üzemeltetnek.
- 2) Az egyszerű továbbítást végző szolgáltatásnyújtónak bármely, a polgári jogi felelőssége megállapítását magában foglaló kérelem alapján történő elmarasztalása ellentétes a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) bekezdésével. Az ilyen szolgáltatások nyújtójának tehát nemcsak a kártérítésre való kötelezése ellentétes e cikkel, hanem a felszólításhoz kapcsolódó költségekben és a valamely szerzői jog vagy szomszédos jogok harmadik személy által elkövetett megsértéshez kapcsolódó, a továbbított információk miatt indult bírósági eljárás költségeiben történő marasztalása is.
- 3) Nem ellentétes a 2000/31 irányelv 12. cikkének (1) és (3) bekezdésével a pénzbírság kiszabásával járó bírósági tiltás alkalmazása.

A nemzeti bíróság a jogsértő magatartástól való eltiltás alkalmazása során köteles meggyőződni arról:

- hogy a szóban forgó intézkedések összhangban állnak a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkével, és különösen, hogy azok hatékonyak, arányosak és visszatartó hatásúak;
 - hogy azok a 2000/31 irányelv 12. cikke (3) bekezdésének és 15. cikke (1) bekezdésének megfelelően valamely konkrét jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére irányulnak, és nem foglalnak magukban általános nyomon követési kötelezettséget, és
 - hogy e rendelkezések alkalmazása, valamint a nemzeti jog szerinti más szabályok tiszteletben tartják az alkalmazandó alapvető jogok, különösen pedig az egyrészt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. és 16. cikke, másrészt annak 17. cikke (2) bekezdése által védett alapvető jogok közötti megfelelő egyensúlyt.
- 4) Főszabály szerint nem ellentétes a 2000/31 irányelvnek az alkalmazandó alapvető jogok védelméből fakadó követelményekre tekintettel értelmezendő 12. cikke (3) bekezdésével és 15. cikke (1) bekezdésével azon jogsértő magatartástól való eltiltás, amely annak címzettjére hagyja a meghozandó konkrét intézkedések megválasztását. Ugyanakkor a jogsértő magatartástól való eltiltás iránti kérelmet elbíráló nemzeti bíróság feladata, hogy megbizonyosodjon arról, hogy rendelkezésre állnak-e az uniós jogból eredő korlátozásokkal összeegyeztethető, megfelelő intézkedések.

Ellentétes az említett rendelkezésekkel a jogsértő magatartástól való eltiltás olyan személyekkel szemben való meghozatala, akik fő tevékenységükhöz képest kiegészítő jelleggel nyilvános és ingyenes vezeték nélküli, helyi internetes hálózatot üzemeltetnek, amennyiben a jogsértő magatartástól való eltiltás címzettje az abban foglaltaknak csak úgy tud megfelelni, ha:

- az internetkapcsolatot megszünteti, vagy
- azt jelszóvédelemmel látja el, vagy

- minden azon keresztül futó közlést megvizsgál abból a szempontból, hogy a szóban forgó szerzői jogi védelem alatt álló művet nem továbbítják-e ismételt jogellenesen.